

**ОЦЕНКА НА СОЦИАЛНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ОТ ДЕЙНОСТТА
НА ТП „ДГС ДОБРИНИЩЕ“**

(в изпълнение на Критерий 4.5 от националния FSC-стандарт)

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ И МЕРНИ ЕДИНИЦИ В ТЕКСТА

АД	Акционерно дружество
БТ	Бюро по труда
ГФ	Горски фонд
ДАГ	Държавна агенция по горите
ДГС	Държавно горско стопанство
ДФФ	Държавен горски фонд
ЕООД	Еднолично дружество с ограничена отговорност
ЗГ	Закон за горите
ЗТ	Защитена територия
ИАРА	Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури
ИЦ	Информационен център
КНСБ	Конфедерация на независимите синдикати в България
ЛТУ	Лесотехнически университет
ЛУП	Лесоустройствен проект
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
НАП	Национална агенция по приходите
НДГП	Недървесни горски продукти
НОИ	Национален осигурителен институт
НП	Национален парк
НПО	Неправителствена организация
НСИ	Национален статистически институт
ООД	Дружество с ограничена отговорност
ОСВ	Оценка на социалното въздействие
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РДГ	Регионална дирекция по горите
СЛРБ	Съюз на ловците и риболовците в България
FSC	Forest Stewardship Council (Съвет за стопанисване на горите)
SWAT	Strengths – Weaknesses – Opportunities – Threats (анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите)
дка	декар (1 дка = 1000 м ²)
ха	хектар (1 ха = 10 дка)
м³	кубически метър
с.	село

Понятия, използвани в доклада

Оценка на социалното въздействие	Процес на анализ, мониторинг и управление на желаните и нежелани социални последици, както позитивни така и негативни, резултат на планирани интервенции (политики, програми, планове, проекти) и всякакви процеси на социална промяна в резултат на тези интервенции. Основната му цел е да доведе до по-устойчива и хармонична биофизична и човешка околна среда.
Заинтересовани страни	Човек или организация, които имат законен интерес от дейността на ДГС „Добринище“. Интересът им може да бъде повлиян положително или отрицателно.
Анализ на вторична информация	Метод за събиране на информация, при който се прави преглед на вече налични източници. Такива могат да бъдат доклади, анализи и др.
Дълбочинно интервю	Метод за събиране на информация, при който даден проблем се изследва обстойно, в дълбочина. Търси се мнение, отношение, оценки. Провежда се с един човек, т. нар. респондент.
Групова дискусия	Метод за събиране на информация, при който се разговаря с няколко респондента едновременно (6-10 души). Търси се мнение, отношение, оценки. Дава повече информация от интервюто, тъй като могат да бъдат изразени различни гледни точки по даден проблем.

ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ

I.1. ОБЩИ СОЦИАЛНО – ИКОНОМИЧЕСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА РЕГИОНА

ТП ДГС „Добринище“ попада в обхвата на община Банско. Община Банско е съставена от 7 населени места – общинският център гр. Банско, гр. Добринище и селата – Обидим, Кремен, Места, Филипово и Осеново. На територията на община Банско се намира и ТП „ДГС Места“.

През последните години градовете Банско и Добринище се наложиха като много добри ски-центрове. Природните дадености и изградената инфраструктура са предпоставка за много интензивно развитие на туризма. Обезпечаването на хотелите, ресторантите и механите, търговските обекти и др. с обслужващ персонал става не само с жители на общината, но и с жители на съседни общини и квалифициран персонал от цялата страна. Това води до увеличаване на населението, съответно налага и увеличава социалните функции на ТП ДГС „Добринище“

I.2. МЯСТО НА ГОРСКОТО СТОПАНСТВО В ПРИОРИТЕТИТЕ НА ОБЩИНАТА

Мястото на горското стопанство е в преоритетите на Община Банско като цяло.

Горското стопанство е важен фактор в развитието на общината, като дейността се осъществява в две направления:

- Охрана и възпроизводство на горски ресурси.
- Екологосъобразно ползване на дървесните ресурси

Горската територия на общината е благоприятна среда за развитието на ловно-стопанска дейност.

Природните дадености са благоприятни за развитието на вътрешен и международен туризъм.

Основните очаквания на обществото към горския сектор, в частност ТП ДГС „Добринище“:

- Устойчиво управление на наличния ресурс;
- Задоволяване на нуждите на местното население от дърва за битови нужди;
- Справяне с проблема с незаконните сечи;
- Ограничаване на ерозионните процеси;
- Осигуряване на суровина за местните дървопреработвателни предприятия;
- По-тясно интегриране на целите свързани с управление на горите с другите приоритетни сектори на местната икономика, най-вече туризма.

I.3. ЮРИДИЧЕСКИ СТАТУТ НА ТП ДГС „ДОБРИНИЩЕ“

ТП ДГС „Добринище“ е териториална структура на ЮЗДП- Благоевград за осъществяване стопанисването на държавния горски фонд и охраната на горите и земите от горския фонд. ЮЗДП- Благоевград е самостоятелно юридическо лице със статут на държавно предприятие по силата на чл. 163, от ЗГ. Съгласно ЗГ, основният предмет на дейност ТП ДГС „Добринище“ е:

1. Изпълнение на лесоустройственият проект в държавния горски фонд (ДФФ) чрез:
  - възпроизводство на горите и земите от ДГТ и извършване на свързаните с това дейности;
  - ефективно ползване на дървесина и на недървесни и други горски продукти от горите и земите от ДГТ, както и търговия с тях;
  - организиране и провеждане на противопожарни мероприятия в горите и земите от горския фонд;

- поддържане на разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях.
  - 2. Управление на горите от ДГТ.
  - 3. Организиране и провеждане на лесозащитни и противоерозионни мероприятия в горите и земите от ГТ;
  - 4. Проектиране и строителство в горите и земите в ДГТ;
  - 5. Охрана на горите и земите от ГТ и опазване на дивеча и рибното богатство;
- Основни органи на управление на ДГС е ЮЗДП ДП гр.Благоевград и директорът на ДГС.

I.4. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ТП ДГС „ДОБРИНИЩЕ” И УСТРОЙСТВО НА ТЕРИТОРИЯТА

ТП ДГС „Добринище” носи името на гр. Добринище, където е седалището на неговото административно управление. На север граничи с ДГС „Разлог”, на изток- с ДГС „Елешница ” и ДГС „Места”, на юг с ДГС „Гоце Делчев” и на запад Национален парк „Пирин”. Общата площ на стопанството е 12 227 ха., в т.ч. 10 476 ха са ДГТ, 1 211 ха общински гори, 504 ха на физически лица и 36 ха на юридически лица.

Разпределението на общата площ на ДГС по вид на земите е посочено в Таблица N 2

Таблица N 2: Разпределение на общата площ по вид на земите

Вид на земите	%	Площ, ха
Залесена площ	91,6	9600
Не-залесена площ за залесяване	2,2	227
Недървопроизводителна площ	6,2	649
Общо:		10476 ха

Разпределението на залесената площ по вид на горите е дадено в Таблица N 3

Таблица N 3: Разпределение на залесената площ по вид на горите

Вид на горите	Площ, ха
Иглолистни	7313
Широколистни високостъблени	1091
Широколистни издънкови	756
Широколистни нискостъблени	440
Общо:	9 600 ха

Основните дървесни видове са бял бор, черен бор, ела, смърч, бук, зимен дъб, габър, келяв габър. Те образуват предимно чисти насаждения, то също и смесени смърчово-борови, борови-смърчови, елово-буково-смърчови, елово-смърчово-борови. Дъбовете и габъра в ниските части се срещат в издънково чисти или смесени насаждения.

Общият запас на стопанството се оценява на 1 739 315 м³ (без клоно), а размерът на допустимото ползване е 176915 м³.

Стопанисването на горите на територията на ДГС се основа на 10 годишен Горскостопански план (ГСП) изготвен през 2011 г. от Агролеспроект ЕООД гр. София. Основни цели на стопанисването на горите с дървопроизводителни и средообразуващи функции е постигането на максимално по количество и качество производство на строителна дървесина от единица площ, съобразно икономическите потребности и възможностите за най-рационално използване на типовете горски месторастения. Наред с това трябва да се запазят и увеличат защитните, водоохранните и другите полезни функции на гората. Така поставената цел се очаква да бъде постигната по пътя на ускорено по естествен път възобновяване на горите, чрез правилно извеждане на главните и отгледни сечи, чрез залесяване на голите площи и невъзобновени сечища, чрез регулиране на пашата и опазване на гората.

В горите в защитните, рекреационните и защитените територии, главната цел на стопанисването е непрекъснато увеличаване на качеството на дървостойките в зависимост от основното им предназначение – водоохранно, защитно, здравно-украдно и други – чрез провеждане на диференцирани мероприятия. В тези гори ползването на дървесина е определено като второстепенна задача. Основната цел на защитните ивици покрай горната граница на гората е запазване на дървесната растителност и почвата. Същата цел се поставя и пред защитните гори на скални и урвени терени. Защитните гори край жп линията има за цел опазването от ерозия. В защитените гори – природните забележителности – основната цел е запазване на естествената растителност. За семепроизводствените насаждения целта е да се осигури максимално производство на семена с високо качество.

I.5. ВИДОВЕ СОБСТВЕНОСТ

Възстановяването на собствеността на горите и земите от ГФ на територията на ТП „ДГС Добринище“ на този етап се счита за приключило. Разпределението на територията по вид на собствеността, е представено в Таблица N 4.

Таблица N 4: Територия и дялове по вид на собствеността на ТП „ДГС Добринище“

Вид собственост	Територия (ха)	Дял (%)
Държавен горски фонд	10 476	85,7
Общински горски фонд	1 211	9,9
Частни гори	504	4,1
Юридически лица	36	0,3
ОБЩО:	12 227	100 %

I.6. ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА ТП „ДГС ДОБРИНИЩЕ“

Списък на идентифицираните заинтересовани страни за ТП „ДГС Добринище“ е представен по-долу. Той не претендира да е изчерпателен, за това основните взаимодействия са анализирани за групите заинтересовани страни.

Местно самоуправление

Общинска администрация Банско

Държавни структури

Регионална дирекция по горите - Благоевград

Областна администрация - Благоевград

Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури

Регионална инспекция по околна среда и води – Благоевград

Басейнова дирекция Западно – Беломорски район – Благоевград

Служба „Пожарна и аварийна безопасност и защита на населението“

Структури на Национална служба „Полиция“

Гражданска защита

Общинска служба земеделие и гори

Бюро по труда

Дирекция „Национален парк Пирин“

Фирми от горския сектор

Фирми ангажирани в дърводобива

Фирми ангажирани в търговията с дървесина
 Фирми ангажирани в лесокултурни дейности
 Фирми ангажирани в добива/ изкупуването на НДГП
 Дървопреработвателни предприятия

НПО

СЛРБ-„Разлог“ – гр. Разлог
 Съюз на туристическия бизнес - Банско

Недържавни собственици на земи и гори от ДГФ

Физически лица
 Община
 Юридически лица
 Частни лесовъди

Религиозни общности

Църковно настоятелство

Местно население

Събирачи на недървесни горски продукти за лична употреба

I.7. ОБХВАТ НА ДЕЙНОСТИТЕ И ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ

Както бе споменато по-горе дейностите на ТП „ДГС Добринище“ са регламентирани в Закона за горите и прецизирани в Лесоустройствения проект (ЛУП). В Таблица N 5 е дадена възможното въздействие от осъществяваните дейности върху отделните групи заинтересовани страни. Би следвало да се има в предвид, че взаимодействията могат да бъдат както отрицателни, така и положителни.

Таблица N 1: Видове дейности на ТП „ДГС Добринище“ и групи заинтересовани страни, с които си взаимодейства при изпълнението им

Дейност	Взаимодействие
Управление на горите от ДГФ	Всички
Възпроизводство на горите и земите от ДГФ и извършване на свързаните с това дейности	Местно население Община Фирми ангажирани в лесокултурни дейности
Ползване на дървесина и търговия	
• Търгове за добив и продажба на дървесина	Фирми ангажирани в дърводобива Фирми ангажирани в търговията с дървесина Дървопреработвателни предприятия
• Дърва за огрев за местното население и социално слаби граждани	Община Местно население НПО
Ползване на недървесни и други горски продукти и търговия с тях	
• НДГП	Фирми ангажирани в добива/изкупуването на НДГП

	Събирачи на недървесни горски продукти за лична употреба
• Паша на животни	Местно население
Охрана на горите и земите от ГФ	Държавни структури Община Недържавни собственици Месно население Частни лесовъди
Организиране и провеждане на противопожарни мероприятия	Държавни структури Община Недържавни собственици Месно население
Стопанисване и ползване на дивеча в дивечовъдните участъци, и опазване на дивеча и рибното богатство	СЛРБ Ловно стопански сдружения и ловни дружини
Поддържане на разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях	Местно население Община НПО
Организиране и провеждане на лесозащитни и противоерозионни мероприятия	Държавни структури Община Местно население
Създаване на гори върху земеделски територии	Община Местно население
Придобиване на гори и земи от ГФ	Община Местно население Туристически бизнес
Други	

I.7.1. Управление на горите от ДГФ

Общото мнение и оценка е, че ТП ДГС „Добринище“ си върши добре работата, има стриктен и строг контрол върху всички дейности. Цялостното отношение на всички групи заинтересовани страни, с които са проведени срещи, към дейността на горското стопанство е по-скоро позитивно. Много от тях гледат на ДГС като гарант за запазване на ресурса за идните поколения.

ТП ДГС „Добринище“ е в процес на изготвяне на задание за нов ГСП през 2020 година.

ТП „ДГС Добринище“ има утвърден механизъм за постъпване и разглеждане на оплаквания, мнения, коментари и препоръки от страна на заинтересованите страни. Отделно от това на видно място е сложена кутия за оплаквания. До сега е имало 1 сигнал за нарушения в горите, на които ДГС е реагирало своевременно. В случай на постъпване на писмо, ДГС е длъжно да го разгледа и отговори в писмен вид. Стопанството за в бъдеще при постъпили сигнали ще води специален регистър за подобни сигнали.

С изключение на делата свързани с възстановяване на частната собственост, ДГС не е страна по други дела.

ТП „ДГС Добринище“ е обект на регулярен одит от страна на Сметната палата, Дирекция „Вътрешен одит“ на ЮЗДП и НАП. По специфичните проблеми свързани с управлението на горския фонд, непрекъснат е контрола от страна на ИАГ и РДГ – Благоевград. Всичко това е допълнителна гаранция за коректността на предприеманите от ДГС действия.

I.7.2. Възпроизводство на горите и свързаните с това дейности

Провежданите лесокултурни дейности – почвоподготовка, залесяване, отглеждане на горските култури и производството на фиданки е финансирано от Фонд инвестиции в горите. Отглеждането на младите насаждения се финансира от стопанската дейност. Естественото възобновяване в района е много добро, поради което площите за

залесяване са малки. От 2011 до 2018 година на територията на стопанството са залесени 49 декара. Това от една страна е икономически по-ефективно, а от друга и по природосъобразно.

На територията на ТП ДГС „Добринище“ има 3 разсадника – „Харамби бунар“, „Горните поляни“ и „Голяма падина“. Във всички не са извършвани посеви след 2011г. В разсадник „Горните поляни“ има около 1 000 бр. коледни елхи.

На този етап не са идентифицирани практики свързани с възпроизводството на горите, които да имат негативно влияние в социален аспект.

I.7.3. Ползване на дървесина и търговия

Ползването и търговията с дървесина е една от основните дейности и с които по традиция горските стопанства се отъждествяват от обществото. Дейностите по дърводобива в ТП „ДГС Добринище“ могат условно да бъдат разделени на:

- Процедури за добив и продажба на дървесина;
- Процедури за отдаване на сечища на дървесина „на корен“
- Осигуряване на дърва за огрев на местното население;

Средно годишното ползване е регламентирано в ЛУП и количествата са посочени в Таблица N 6.

Таблица N 6: Средно годишно ползване по ГСП

Площ	Стояща маса	Едра строителна дървесина	Средна	Дребна	Дърва
492 ха	24 595 м ³	4763 м ³	4184 м ³	3916 м ³	4829 м ³

Съобразно общата насока за стопанисване, целите, дървесните видове, насажденията и тяхната продуктивност, типове месторастения и други, горите с основно дървопроизводителни и средообразуващи функции са групирани в 15 стопански класа.

Почти 90% от местното население използва дърва за огрев за отопление. Годишно на местното население се предоставят около 5 109 плътни м³ дърва за битови нужди. Според оценката на ДГС, а и на останалите заинтересовани страни нуждите са задоволени. Въз основа на ЛУП, ежегодно с плана за сечите, ДГС определя количествата и местата за добив, което се одобрява от РДГ. След издаване на необходимите разрешителни дървата се добиват от самите ползватели. Списъците с ползвателите се изготвят от кметството и не включват частните собственици, които задоволяват нуждите си чрез собствени гори.

В общината не са постъпвали оплаквания относно предоставяните дърва за местното население.

От страна на местните хора няма сериозни оплаквания („няма недоволни от ДГС“) по отношение на предоставяните количества на дърва за огрев и строителен дървен материал. От страна на ДГС е налице разбиране и „компромиси“ по отношение закъснели заявки и допълнително заявени количества в рамките на утвърдения лимит. Основните оплаквания на местните хора са свързани с времето на добиване (основно есенно време), което според някои не дава възможност на дървата за огрев да изсъхнат, необходимостта от предварително заплащане на заявените количества и понякога затруднения достъп до местата, определени за дърводобив.

Не са предоставяни дърва за социално слаби по програми на МТСП.

I.7.4. Ползване на недървесни и други горски продукти и търговия с тях

Дейността на ДГС, свързана със страничните ползвания на горите включва:

Дейността на ТП „ДГС Добринище“ свързана със страничните ползвания на горите включва:

- Издаване на разрешителни за събирането на НДГП (гъби, горски плодове, билки);
- Регламентиране на места за паша на животни (овце, крави, кози).

В населените места в териториалния обхват на ТП „ДГС Добринище“ събирането и изкупуването на НДГП не представлява устойчив поминък за местното население. НДГП се събират предимно за лична консумация. Основно се събират гъби – манатарка и пачи крак, билки - жълт кантарион, бял равнец, малина, риган, мащерка и др., плодове-шипка и др.

По отношение на пашата за 2018 г. ТП „ДГС Добринище“ няма издадени разрешителни.

I.7.5. Охрана на горите и земите от ГФ

Една от основните функции на ТП „ДГС Добринище“, при това със сериозно социално измерение, е осъществяването на охрана и контрол. Охранителната функция се упражнява върху горите и реките, а контролната – върху всички институции, фирми и отделни индивиди, изпълняващи една или друга дейност в горите.

Дейността на ДГС по отношение на контрола и охраната на дейностите в горите включва:

- Контрол и охрана на управлението и дейностите в горите;
- Охрана от незаконна сеч, браконьерство и др.;
- Охрана от пожари.

За всички превозни средства, транспортиращи дървесина се издават разрешителни за достъп и биват спирани за задължителна проверка на редовността на превозната документация.

При констатиране на нарушение, ДГС съставя констативен протокол, след което се съставя акт за установяване на административно нарушение. След съставянето на акта същият се изпраща заедно с констативния протокол в законо установения срок в РДГ Благоевград за издаване на наказателно постановление.

I.7.6. Организиране и провеждане на противопожарни мероприятия

През последната година сериозни пожари не е имало. През 2018 г. не са регистрирани горски пожари, а през предишни години са възниквали запалвания на малки площи, при които са изгорели само треви и храсти, които са били ограничени и не са представлявали проблем. Една от причините за това е добрата организация на местно ниво, както и добрата координация между отговорните институции, в която основна роля играе ДГС.

Дейността по охраната на горите от пожари се осъществява съвместно с кметските администрации, РС ПБЗН и Дирекция „Национален парк Пирин“. Наред с това доброто взаимодействие с дърводобивните фирми от региона е довело да изразената от тяхна страна готовност да се включат с техника и жива сила в случай на пожари, което е заложено в договорите за добив и ползване на дървесина.

I.7.7. Поддържане на разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях

При изготвяне на настоящето проучване не са идентифицирани негативни въздействия във връзките между ДГС и Регионалната инспекция по опазване на околната среда и води (РИОСВ) – Благоевград, която е принципалът в осъществяването на контрол по отношение опазването на биоразнообразието и управлението на ЗТ.

Като цяло в рамките на общината сред заинтересованите страни бе идентифицирано сравнително слабо осъзнаване на проблемите, свързани с опазване на

биоразнообразието. Все още има тенденция да се мисли, че опазването на биоразнообразието и природата като цяло е по-скоро пречка отколкото възможност за развитие. Именно в промяната на тези нагласи може да се очаква една по-активна роля от страна на ДГС.

I.7.8. Придобиване на гори и земи от ГФ

В района няма случаи на замяна гори от територията на ТП „ДГС Добринище“ срещу гори в други, „по-привлекателни“ райони на страната или обратното.

I.8. ПОЛИТИКА НА НАЕМАНЕ, ОБУЧЕНИЕ И ЗАЩИТА НА ИНТЕРЕСИТЕ НА ПЕРСОНАЛА

Броят на служителите в ТП „ДГС Добринище“ е 28, от които 8 жени и 20 мъже. Отделно на трудов договор се наемат и сезонни работници - 4 работника в ЛКД – маркиране, отглеждане на култура, поддържане на съществуващи минерализовани ивици. Всички, които имат трудовоправни отношения с ДГС са местни хора и хора от региона.

Едно от необходимите условия за постъпване на работа е наличието на специализирано образование – средно специално (Професионална гимназия по горско стопанство) и/или висше (ЛТУ) в зависимост от заеманата длъжност. Към настоящия момент в ДГС работят 7 лесоинженера и 13 техник-лесовъди. Текучество на кадри не се наблюдава. Задържа ги сигурността на „държавната работа“ и произтичащите от това възможност за безпроблемно ползване на отпуск, болнични, майчинство, осигуряването на пълна работна заплата и др. на пръв поглед общоприети привилегии.

Обезпечаването на кадри с висше лесовъдско образование към момента не е проблем. След постъпване на работа на работещите се предоставя Длъжностна характеристика и преминават допълнително обучение по отношение изпълнението на конкретните им задължения по отношение осигуряване на правилно провеждане на дейностите по ЛУП. Горските стражари преминават допълнителен курс за правоспособност за носене на оръжие.

По отношение на повишаването на квалификацията, служителите на ДГС участват, сравнително рядко и по-скоро спорадично в различни обучения. Липсва целенасочена политика в тази насока.

Годишно се провежда съвещание – обучение по въпросите касаещи лесозащитата, от лесозащитна станция София.

Регулярно се провежда т.нар. съвещание по маркиране за специализирания персонал. Също така служителите занимаващи се със счетоводство и контрол участват в специализирани курсове за информиране за последните промени в релевантното законодателство.

Ръководството на ДГС редовно участва в периодични срещи на централно ниво, на които то бива информирано за промените в горското законодателство. След това, на оперативни срещи информацията се свежда до познанието на останалите служители.

Спорадично са организирани и други специализирани обучения.

При постъпване на работа, а и на всеки 3 месеца се прави инструктаж по охрана на труда, за който се води отчетност в специална книга. Води се регистър за трудовите злополуки. През последната година инциденти със служители на ДГС не е имало.

Съгласно „Наредба № 3 /15.02.2012г. за определяне на вида, отличителните знаци, усвояването и реда за получаване, сроковете за износване на униформното теренно облекло от служителите в ЮЗДП, нейните структури, специализираните териториални звена и държавните предприятия по чл. 163 от ЗГ“ на служителите на ДГС се предоставя представително и уноформено облекло, а на работниците се предоставя работно облекло.

I.9. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ДЪРВОДОБИВНИТЕ ФИРМИ В РЕГИОНА

Нагласите на дърводобивните и преработвателни фирми в района относно взаимодействията им с ДГС са изцяло положителни. Всеобщо изразено бе мнението, че се работи „в екип“ с ДГС при спазване на закона. Фирмите се явяват на търговете организирани от ДГС на свободни начала в условията на свободна конкуренция.

От своя страна фирмите се отнасят с разбиране към ДГС – техните проблеми и изискванията, с които те трябва да се съобразяват. Между фирмите има конкуренция, но тя е лоялна.

Изключително позитивно се приема даденото право на ДГС да заделя до 30 % от лесосечния фонд за ползване от местните фирми.

Лошото състояние и на места липсата на горски пътища допълнително затруднява и оскъпява дърводобива. ДГС почти няма заделени средства за поддръжка на съществуващите и създаване на нови горски пътища. Най-често това става за сметка на фирмите.

По думите на дърводобивния бизнес, се ползват квалифицирани работници, макар и това да е отпаднало като задължително изискване в договорите, които ДГС сключва с фирмите. Изискване е тези работници да бъдат наети на трудови договори и да притежават необходимата квалификация.

I.10. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С НЕДЪРЖАВНИТЕ СОБСТВЕНИЦИ НА ГОРИ

Реституцията на горите и земите от ГТ на територията на ТП „ДГС Добринище“ на този етап може да се счита за приключила. Преди национализацията на горите през 1946 – 1947 г. в района не е имало частни гори. Възстановените в момента като такива са самозалесили се земеделски земи, които в последствие са били устроени и включени в горския фонд. Парцелите са силно разпокъсани и много малки. Всички тези гори са маркирани на терен и устроени за сметка на държавата (ДГС).

I.11. УЧАСТИЕ НА ДГС В МЕСТНИ ИНИЦИАТИВИ

Въпреки липсата на регламентация и невъзможността за пряко участие в подпомагането на местното население, ДГС участва като активен партньор в редица местни инициативи. ТП „ДГС Добринище“ оказва методическа помощ и много успешно си сътрудничи с Професионална лесотехническа гимназия „Никола Вапцаров“ – гр. Банско. В ТП „ДГС Добринище“ учениците провеждат производствени и учебни практики, като участват пряко в дейностите на стопанството.

I.11.1. Осигуряване на дърва за огрев и дървен материал за местното население

Това е най-видимата и оценяваната част от дейността на ТП „ДГС Добринище“. Поради високата степен на зависимост на местното население от дърва за огрев, тя и в бъдеще ще бъде ключова за определяне на отношението на местните хора и общинска администрация към ДГС.

Към момента няма индикации за съществуващи проблеми в тази област. Такива биха възникнали ако, по една или друга причина се намалят количествата дърва за огрев, отделяни за задоволяване на нуждите на местното население. Проблем би възникнал и в случай на повишаване на цената на дървата за огрев (напр. в резултат на сертификацията) или повишаване на цената за добиването им в следствие въвеждането на допълнителни мерки (вж. по-долу в текста).

I.11.2. Осигуряване на поминък чрез дейности, свързани с горите.

Възможностите за трудова заетост в региона на ТП „ДГС Добринище“ са силно ограничени. Традиционното за региона животновъдство е силно намаляло в последните 10 – 15 години. Развитието на алтернативно земеделие и селски туризъм в региона,

въпреки природните дадености, все още набира скорост и не може да осигури достатъчно работни места.

Особено силно е очакването, че участието на частните фирми в организирания от ДГС търгове за добив и реализация на дървесина ще бъде обвързано с наемането именно на местни фирми респективно по-висок дял местни хора.

I.11.3. Странични ползвания на горите

Данните от доклада показват, че местните хора не са зависими пряко от използването на горите като източник на НДГП. Такива в региона се събират по-скоро за лично ползване. В този смисъл в бъдеще не следва да се очаква конфликт в това отношение. Ако такъв възникне, то той по-скоро би бил свързан с недобросъвестен начин на събиране и унищожаване на тези ресурси.

Възможен би бил конфликт с фирмите занимаващи се изкупуването на НДГП от гледна точка засилване на контрола от страна на ДГС. Както стана ясно, фирмите често злоупотребяват с даденото в закона право за свободно събиране за лични нужди. Въпреки това, ДГС не бива да се притеснява от въвеждането на по-стриктни мерки, които не биха срещнали отпор от страна на обществото дори напротив.

I.11.4. Осигуряване на условия и територии за лов и риболов.

Ловът е традиционно занимание за местните хора. По всеобщо мнение в момента дивечът в региона се увеличава и за него се полагат необходимите грижи благодарение на дейността и усилията на ДГС и СЛРБ „Разлог“.

I.12. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ДЪРВОДОБИВНИТЕ И ДЪРВОПРЕРАБОТВАТЕЛНИ ФИРМИ

Основните очаквания на частния дърводобивен бизнес са свързани най-вече с увеличаване на количествата и качеството и запазване на цените на предоставяната от ДГС дървесина. Това би означавало повече работа и по-висока икономическа сигурност за тях.

Ако за местното население и администрация гората е стратегически регионален ресурс за постигане на социално-икономически просперитет, то частните фирми имат самочувствието на посредник между тях и реализацията на този потенциал. В този смисъл частния бизнес разглежда ДГС като съюзник и партньор и гледа на гората по-скоро като на източник на икономическа сигурност и перспектива за развитие.

Налице е очакване и желание за осигуряване на по-големи преференции за местните фирми, при организиране и провеждане на търговете за добив и продажба на дървесина. Съществува определено негативно отношение към едрите ползватели и особено силно изказано желание за осигуряване на защита от (нелоялна) конкуренция спрямо фирми от други региони и държави. Липсват асоциации на местните дърводобивни и дървопреработвателни фирми, които да защитават интересите им, нещо повече – много от тях не виждат полза от подобно асоцииране.

Въпросът за цената на дървесината след сертифициране на горите в ДГС вероятно ще бъде основен и в най-голяма степен определящ отношението на частните фирми към сертификацията на горите изобщо. Въпреки че, съвсем разбираемо, очакванията на ДГС са свързани с повишаване на цените, неяснотата към момента и все още неосъзнатата нужда от закупуване на сертифицирана дървесина кара много фирми да бъдат доста предпазливи. Международните данни сочат, че в зависимост от търсенето, което за момента е ниско в България, цената на сертифицираните качествени сортименти може да бъде с около 20 % по-висока в сравнение с несертифицираната дървесина. Наред с цената на дървесината, друг важен въпрос свързан със сертифицирането на горите е по-стриктния контрол, който е въведен от ДГС. По подобен начин фирмите ще бъдат принудени да платят по-голяма цена от гледна точка спазването на екологичните извиквания - напр. използване на биоразградими горива, специални маслоабсорбиращи комплекти в случай на разливи на масло и др.

Неоспорими са обаче икономическите, социалните и екологични ползи от сертификацията.

II. СПЕЦИФИЧНИ ПРЕПОРЪКИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА СОЦИАЛНИЯ ЕФЕКТ ОТ ДЕЙНОСТТА НА ТП „ДГС ДОБРИНИЩЕ“

Подобряването на социалният ефект от дейността на ТП „ДГС Добринище“ изисква качествено нов тип ангажираност и ниво на работа със заинтересованите страни и особено местните хора в общността. Това може да се реализира в няколко главни направления.

ПОДОБРЯВАНЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА НА ДЕЙНОСТТА НА ДГС

Високите оценки дадени от заинтересованите страни на дейността и ръководството на ДГС не трябва да се приемат като нещо „дадено“, а трябва да се доказват в ежедневната дейност. В хода на изследването се набелязаха някои възможности за подобряване на дейността на ДГС по посока на:

- Диверсифициране на приходите на ДГС – Към настоящият момент приходите на ДГС са почти на 100 % зависими от продажбата на дървесина. Макар тази основна приходна част в бюджета да се запази, разнообразяването ѝ би дало значително по-голяма гъвкавост и повишаване на финансовите резултати. Друга възможна ниша е алтернативният туризъм в различните му ползи.
- Социални придобивки и икономическо стимулиране на работещите в ДГС. Биха могли да се преценят възможностите за повишаване на социалните придобивки (медицинско осигуряване, обучение и образование, работно облекло и др.) и икономическото стимулиране на работещите. Възможно е да се обсъди въвеждането на системи на управление, базирани на цели, при които заплащането на труда да бъде обвързано с изпълнението на поставените цели и постигнатите резултати и ефективност на труда.
- Регламентирано предимство при наемане на местни хора. ДГС и в момента е окомплектовано почти изцяло с местни хора, но това по-скоро е резултат на липсата на желаещи от по-отдалечените региони, отколкото на формулирана политика от страна на ръководството. Формулирането и спазването на подобна политика допълнително би допринесло за подобряване имиджа и повишаване степента на подкрепа на ДГС.
- Подобряване на контрола и охрана на дейностите в горите. Най-голям резерв в това отношение може да бъде открит в необходимостта от провеждане на обучение по отношение начина на провеждане на дейностите по ГСП и инструктаж по безопасност на труда на персонала на фирмите, с които се сключват договори за изпълнение на дейностите в горите. Друга налагаща се и от сертификацията мярка е въвеждането на задължително изискване за лично предпазно облекло в обектите, в които активно се работи и стриктен контрол върху ползването му. Разработването на процедури за действие при възникване на инциденти също би имало голямо значение.
- Прозрачност на провеждането на търговете и контрол върху ДГС. Въпреки липсата на данни за проблеми в провеждането на търговете и законността на действията на служителите на ДГС не трябва да се пренебрегва необходимостта от планиране и провеждане на мерки, насочени към законността на дейността в организацията.

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С МЕСТНИТЕ ХОРА И СОЦИАЛНО СЛАБИТЕ В РЕГИОНА

Приобщаването на местните хора към изпълнението на дългосрочните цели на сертификацията, отглеждането и управлението на горите е дълъг процес. Осигуряването на подкрепа за местни инициативи, даването на отговор на въпросите, вълнуващи хората, задоволяването на определени техни нужди и потребности е от изключителна важност за „навлизане“ на ДГС в живота на местните общности.

Към момента оценките, които хората дават на дейността на ДГС са много високи. Данните от доклада дават възможност да се дефинират някои от възможните подходи, които освен всичко останало, да се използват като „разменна монета“ за участие на представители на местните общности в процеса на сертифициране и управление на горите. За да се запази тази оценка и да се гарантира участието на представители на местните хора в процеса на управление на горите след сертифицирането им е необходимо предприемането на стъпки в няколко насоки:

- Запазване на тарифните такси и количествата на дървата за огрев за местното население. Опасението от повишаване на цените на дървата за огрев след сертифицирането на горите е основното безпокойство сред местните хора. Не само високата зависимост, но и усещането, че „гората им принадлежи“ определят особената чувствителност на местните хора към тази тема. Трябва да се намерят всички възможни резерви и механизми за гарантиране на задоволяване на нуждите на местното население от дърва за огрев и строителен материал на сега съществуващите цени. Това особено силно се отнася до гарантиране на количествата, предоставяни на социално слабите.
- Привличане на частните собственици на гори в процеса на управление на гората. Към момента частните собственици, не се чувстват съпричастни към сертифицирането на горите, това не ги интересува. Основният им интерес е свързан с извличане на максимална полза и евентуална печалба от собствеността им. За това свидетелства и наблюдаваната тенденция за продажба на частни гори и желанието за продажба и/или отдаване на горите на ДГС за управление и стопанисване. За да бъдат привлечени частните собственици в управлението на горите им е необходимо преди всичко те да бъдат информирани, а след това да бъдат натоварени със съответните задължения.
- Работа с хората ангажирани в събиране на НДГП. Въпреки малките обеми на събираните НДГП би било препоръчително организирането и провеждането на обучителни курсове за щадящи практики на събирането на гъби, билки, горски плодове и др. Целта на тези курсове ще бъде както да се създадат определен набор от практически знания и умения у желаещите да се занимават с тази дейност, така и ще гарантира запазването и развитието на този ценен горски ресурс. Част от тази дейност включва и постоянен контрол на събирачите на терен и приемателните пунктове от страна на служителите на ДГС.

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ДЪРВОДОБИВНИ И ДЪРВОПРЕРАБОТВАТЕЛНИ ФИРМИ

Взаимодействието на ДГС с частните дърводобивни и дървопреработвателни фирми дава и някои допълнителни възможности за реализиране на повишен социален ефект в региона:

- Подпомагане и управление на процеса на браншово сдружаване. Наред със стимулирането на регистриране на местни фирми, следва с подкрепата на ДГС да стартира процес на регионални браншови срещи, на които с активното участие и медиация на представителите на РДГ и ДГС да се заложи началото на браншово сдружаване на дърводобивния и дървопреработвателен бизнес в региона. Като първа стъпка може да се помисли за поставяне на изискване за членство в регионална браншова организация като предимство при участие в търговете за добив и реализация на дървесина. Осигуряването на начална подкрепа на дейността и организационното изграждане на подобни сдружения

би дало на ДГС в по-късен етап ефективен инструмент за въздействие върху формирането на мнението на местните общности.

III. ПРИЛОЖЕНИЯ

III.1. ОСНОВНИ СФЕРИ НА ИНТЕРЕС НА ОЦЕНКАТА ЗА СОЦИАЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Оценка на дейностите наТП „ДГС Добринище” и тяхното възможно негативно или позитивно въздействие върху заинтересованите страни

- Видове дейности и тяхната регламентация;
- Физически и/или юридически лица, с които си взаимодействат при изпълнение на дейностите;
- Общински и държавни структури, с които си взаимодействат при изпълнение на дейностите;
- Оценка на възможното негативно или позитивно въздействие от тези дейности.

Незаконна сеч, заселване, браконьерство и други незаконни действия

- Наличие на данни за незаконна сеч, заселване, браконьерство и други незаконни действия от местни и/или приходящи хора;
- Оценка на обема и възможното въздействие от тези дейности;
- Въведени системи и мерки за мониторинг и превенция.

Структура на собствеността, собственост и права за ползване, спорове върху собствеността и правото за ползване

- Структура на собствеността върху земята;
- Права за ползване и регламентация;
- Наличие/отсъствие на спорове върху собствеността и правото за ползване;
- Механизми за разрешаване на подобни спорове (ако има такива), вкл. за спиране на дейността в спорните райони;
- Участие и форми на контрол на различните собственици (ако има такива) в управлението на горите и дейностите в тях;
- Документирани процедури и правила за идентифициране и превенция на възможни заплахи към съседни земи и практики, вкл. исторически, архитектурни и културни ценности;
- Осигурен форми на достъп до горските ресурси за местни хора без собственост;
- Подходящи механизми за разрешаване на проблеми и осигуряване на справедливи компенсации в случай на загуба или повреда, засягащи законни или обичайни права, собственост, ресурси или средства за препитание на местните хора.

Наемане, обучение, здраве и сигурност на работещите и техните семейства и други услуги за общностите в или околоТП „ДГС Добринище”

- Предимство на местните хора при наемане на работа;
- Подпомагане достъпа до основни услуги – здравни, образователни и др.;
- Познаване на спазване на основните законови изисквания за здраве и безопасност на труда;
- Система за спазване и изпълнение на тези изисквания;
- Обучение и оборудване, осигуряващо безопасни условия на труд;
- Документация за всички случаи на трудови злополуки и смърт с регламентирани компенсации;

- Спазване на националното и международно трудово право, профсъюзи и колективни трудови договори.

Насърчаване на оптималното ползване и местна обработка на разнообразните горски продукти

- Дял на местните фирми, ангажирани в дейности, пряко или косвено свързани с дейността на ДГС;
- Регламентация на този вид взаимодействия.

Засилване и диверсификация на местната икономика, избягвайки зависимостта ѝ от единични горски продукти

- Информация за възможностите, ролята и потенциала, предлагани за използване на по-малко познати възможности на горите – НДГП, почивка и др.;
- Документирана оценка на тези възможности;
- Система за насърчаване използването на тези възможности от страна на местните хора и фирми.

Зачитане, поддържане и засилване на ценността на услугите и ресурсите, свързани с гората, като речни басейни, лов и риболов

- Информация за услугите и ресурсите, свързани с гората, като речни басейни, лов и риболов;
- Включеност на тези услуги и ресурси в плановете за управление.

Обучение и супервизия на работещите в горите за осигуряване на правилно провеждане на дейностите по ЛУП

- Документирано обучение на всички работещи в горите за осигуряване на правилно провеждане на дейностите по ГСП;

Въвеждане на изследванията и събраните данни, необходими за мониторинга на екологичното и социално въздействие от дърводобива и другите дейности

- Включване на данните в плановете за управление;
- Изграждане на консултативни органи за тяхното спазване.

Подходящи механизми за разрешаване на проблеми и осигуряване на справедливи компенсации в случай на загуба или повреда, засягащи законни или обичайни права, собственост, ресурси или средства за препитание на местните хора

- Провеждане на регулярни срещи с представители на местните общности и фирми за обсъждане на възможните екологични и социални въздействия;
- Наличие на мониторингови програми/системи, договорени с представители на местните общности и фирми

III.2. СПИСЪК НА ПРОВЕДЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ С ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА ТП „ДГС ДОБРИНИЩЕ“ И МЕСТНИ ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

1. Инж. Благой Кишев - директор ТП „ДГС Добринище“
2. Инж. Любен Тосков - зам. директор на ТП „ДГС Добринище“
3. Г-жа Мария Скабина – гл.счетоводител в ТП „ДГС Добринище“
4. Г-н Георги Икономов – Кмет на община Банско
5. Г-н Китан Галчев – Кмет на кметство Добринище
6. Г-н Георги Цеклеов – председател на СЛРД „Разлог“
7. Г-н Росен Баненски – директор на ДНП Пирин гр. Банско.
8. Г-н Димитър Клечеров – началник РС ПБЗН
9. Г-н Малин Бистрин – председател На СТБ

III.3. СПИСЪК НА ОСНОВНИТЕ ДЪРВОДОБИВНИ, ДЪРВОПРЕРАБОТВАТЕЛНИ И ФИРМИТЕ АНГАЖИРАНИ С ЛЕСОКУЛТУРНИ ДЕЙНОСТИ, С КОИТО ДГС „ДОБРИНИЩЕ“ РАБОТИ

Дърводобив

1. „Лесър“ ООД , гр. Банско
2. ЕТ „ИМПУЛС – Рефат Калъчев“, с. Горно Краище
3. „ГИД ТРЕЙД“ ЕООД, гр. Банско
4. „Зенит - 357“ ЕООД, с. Елешница
5. „БЕКО Експорт Импорт“ ООД гр. Белица
6. „Еко 5 пелет“ ЕООД гр. Добринище